

Monumentnummer*: 511101

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **03 november 1998**
Kadaster deel/nr **82633/40**

Woonplaats* **Overveen** *Gemeente** **Bloemendaal** *Provincie** **Noord-Holland**

Locatiennaam **Overveen** *Locatieomschrijving*

Kadastrale gemeente* **Bloemendaal** *Sectie** **A** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **10994**

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig MACHINEGEBOUW, onderdeel van het waterwincomplex "Waterleidingbedrijf Zuid-Kennemerland", in de stijl van de neo-rennaissance, in 1897-1898 gebouwd naar ontwerp van J. Schotel. Het gebouw onderging na de bouw diverse wijzigingen. Zo werd het in oorsprong T-vormige hoofdvolume aan de voorzijde (Z) rond 1950 aan weerszijden van de middenrisaliet in dezelfde stijl vergroot en werd aan de noordzijde een volume aangebouwd. Deze uitbreidingen gebeurden in aangepaste stijl. Kort na 1970 verdween de hoge ronde schoorsteen aan de noordzijde en werd ook de grote koekoek in de nok door in het dakschild met liggende lichtvensters vervangen. Recent werd de machinehal ten behoeve van de huidige tekenkamer-functie voorzien van een verdiepingvloer en kreeg het gebouw een brede getoogde ingang aan de achterzijde, waarboven een beeldhouwde sculptuur net het stadswapen van Haarlem (afkomstig van het in 1968 gesloopte ontijzeringsgebouw) werd aangebracht. Het oorspronkelijke karakter van het gebouw is door deze wijzigingen echter herkenbaar gebleven.

Omschrijving

In oorsprong op T-vormig, doch door diverse uitbreidingen thans op vrij grondplan staand machinegebouw, dat in oorsprong één grote hal met aangrenzende kolenbunker aan de oostzijde bevatte. Het oorspronkelijke T-vormige hoofdvolume is de voormalige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

machinehal, geplaatst onder zadeldak met zwarte geglazuurde kruispan en groot lichtvenster in de nok. Dit zadeldak heeft de noklijn evenwijdig aan de voorzijde (Z) van het gebouw en wordt aan de west- en oostzijde begrensd door puntgevels met gedecoreerde toppen. Aan de voorzijde heeft de middenpartij (voormalige middenrisaliet) een puntgevel met gedecoreerde top die via een steekkap in verbinding staat met het zadeldak. De eerder genoemde uitbreidingen aan weerszijden hebben boven de kroonlijst een uit natuur- en baksteen opgebouwde balustrade met bolvormige bekroningen op de hoeken. De balustrade bestaat uit een lage gemetselde arcade met basementen, sluitstenen en afdekking aan de bovenzijde in natuursteen.

Het muurwerk is opgetrokken in rode baksteen afgewisseld door natuursteen en oranjerode baksteen voor de decoratie. Het muurwerk wordt boven een uitgemetselde plint geleed door lisenen en tandlijsten met daartussen spaarvelden met speklagen. In elk spaarveld bevindt zich een getoogd metalen venster met meerruitsramen. De puntgevels aan zuid- en oostzijde hebben in de top een rond ijzeren venster. De in oranjerode baksteen uitgevoerde ontlastingsbogen die de togen boven vensters en hoofdingang vormen zijn steeds gedecoreerd met een forse sluitsteen. De ronde vensters in de puntgevels zijn op vier punten met natuursteen gedecoreerd. De hoofdingang in de middenpartij aan de zuidzijde heeft zware dubbele paneeldeuren met glas-in-lood in het getoogde bovenlicht. Glas-in-lood bevindt zich ook in de vensterreeks onder de kapvoet aan de achterzijde van het gebouw. In het muurwerk boven de ingang bevindt zich een sculptuur met het stadswapen van Haarlem. Een dergelijk wapen siert ook de achterzijde van het gebouw boven de getoogde ingangspartij (zie inleiding). In het gebouw is de oorspronkelijke ijzeren draagconstructie bewaard gebleven. Deze constructie bevat onder meer gietijzeren zuilen en consoles en geklonken overspanningen van getrokken ijzer. De binnezijde van de kap is beschoten met diagonaal beschot in vakken. Aan de oostzijde van de oorspronkelijke hal is het in kleurig metselwerk uitgevoerde trappenhuis bewaard gebleven. De oostelijke wand van de machinehal bevat een grote, centraal geplaatste gedenksteen met de bouwdatum en de namen van stichters en architect. Op de oorspronkelijke halvloer bevinden zich nog de bevestigingspunten van twee verdwenen stoommachines.

Waardering

Het voormalige machinegebouw is van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het waterwincomplex "Waterleidingbedrijf Zuid-Kennemerland" en uit cultuur-, architectuurhistorisch en typologisch oogpunt als een voorbeeld van in neo-renaïssancistische bouwtrant opgetrokken bedrijfsarchitectuur uit de late 19de eeuw.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Machinegebouw(M)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument